

Sisäasiainministeriön tilinpäätöskannanotot vuodelta 2011

Hallinto

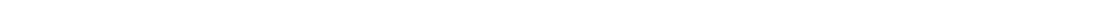
SISÄASIAINMINISTERIÖN JULKAISUJA 25/2012

SISÄASIAINMINISTERIÖ
Hallinto

Sisäasiainministeriön tilin- päätöskannanotot 2011

Helsinki 2012

Sisäasiainministeriö

Monistamo

Helsinki 2012

ISSN 1236-2840

ISBN 978-952-491-758-2 (nid.)

ISBN 978-952-491-759-9 (PDF)

Tekijät (toimielimestä, toimielimen nimi, puheenjohtaja, sihteeri)	Julkaisun laji	
	Toimeksiantaja	
	Toimielimen asettamispäivä SMDno/2012/871	
Julkaisun nimi Sisäasiainministeriön tilinpäätöskannanotot vuodelta 2011		
Julkaisun osat		
Tiivistelmä		
<p>Valtion talousarviosta annetun asetuksen (2004/254;jälj.talousarvioasetus)66 i §:n mukaan ministeriön on annettava vuosittain viimeistään varainhoitovuotta seuraavan kesäkuun 15. päivänä perusteltu kannanotto hallinnonalansa tiliviraston ja valtion rahaston tilinpäätöksestä ja niistä toimenpiteistä, joihin tilinpäätös ja siitä annettu valtiontalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomus ja muut tiliviraston tai talousarvion ulkopuolella olevan valtion rahaston toimintaa ja taloutta sekä tilinpäätöstä koskevat selvitykset ja lausunnot antavat aiheutta. Talousarvioasetuksessa on lisäksi seikkaperäisesti säädetty, mitä ministeriön on tilinpäätöskannanotossaan lausuttava sekä mitä on lausuttava virastosta, joka ei ole tilivirasto, mutta jolle ministeriö on asettanut tulostavoitteet.</p> <p>Kutakin tulosohjattua virastoa koskeva ministeriön tilinpäätöskannanotto on valmisteltu sisäasiainministeriön asianomaisessa alaisten virastojen ohjauksesta vastaavassa osastossa ja valmistelu on perustunut talousarvioasetuksen velvoitteisiin, sen perusteella annettuun sisäasiainministeriön sisäiseen ohjeeseen, sen liitteenä olleeseen lomakkeeseen, valtiontalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomukseen sekä tarvittaessa muihin aineistoon. Lopullinen kannanotto on valmisteltu sisäasiainministeriön talousyksikössä ao.osastoa kuullen.</p> <p>Jatkossa valtiontalouden tarkastusvirasto on esittämässä valtiovarainministeriölle ja Valtiokonttorille monivirastaisen kirjanpitoyksikön tilinpäätöskokonaisuuden selkeyttämistä vuoden 2012 tilinpäätöksiä varten. Tämän seurauksena ministeriön rooli tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laadinnan täydentävässä ohjeistamisessa korostuu osana tulosohjauskokonaisuutta.</p>		
Avainsanat (asiasanat) talousarvio, valtiontalous, tilinpäätös		
Muut tiedot Sähköisen julkaisun ISBN 978-952-491-959-9 (PDF), osoite www.intermin.fi/julkaisut		
Sarjan nimi ja numero Sisäasiainministeriön julkaisut 25/2012	ISSN 1236-2840	ISBN 978-952-491-758-2
Kokonaissivumäärä 32	Kieli suomi	Hinta 20€+alv
Jakaja Sisäasiainministeriö	Kustantaja/julkaisija Sisäasiainministeriö	

Författare (uppgifter om organet: organets namn, ordförande, sekreterare)	Typ av publikation	
	Uppdragsgivare	
	Datum för tillsättandet av organet SMDno/2012/871	
Publikation (även den finska titeln) Inrikesministeriets bokslutsställningstaganden för 2011		
Publikationens delar		
<p>Referat</p> <p>Enligt 66 § i i förordningen om statsbudgeten (254/2004, nedan budgetförordningen) skall varje ministerium årligen senast den 15. juni efter finansåret ge ett motiverat ställningstagande till bokslutet för de räkenskapsverk och statliga fonder som hör till ministeriets förvaltningsområde samt till de åtgärder som föranleds av bokslutet och den revisionsberättelse som statens revisionsverk gjort upp om det samt av andra redogörelser för och utlåtanden om verksamheten och ekonomin vid räkenskapsverket eller den statliga fonden utanför budgeten. I budgetförordningen föreskrivs därtill i detalj vad ministeriet skall uttala sig om i sitt ställningstagande till bokslutet samt hurdan ställningstagande det skall ge beträffande ett ämbetsverk som inte är ett räkenskapsverk men för vilket ministeriet har ställt upp resultatmål.</p> <p>Ministeriets bokslutsställningstagande för varje ämbetsverk har beretts vid den avdelning vid inrikesministeriet som ansvarar för styrningen av ämbetsverk som lyder under ministeriet, och beredningen har grundat sig på förpliktelserna i budgetförordningen, på inrikesministeriets interna anvisning som meddelats på basis av förordningen, på ett formulär som bifogats anvisningen, statens revisionsverks revisionsberättelse samt vid behov på annat material. Det slutliga ställningstagandet har beretts vid ekonomienheten efter att den aktuella avdelningen hörts.</p> <p>I framtiden statens revisionsverk kommer att föreslå till finansministeriet och Statskontoret att de fullständiga finansiella rapporterna för bokföringsenheten för flera ämbetsverk förtydligas för boksluten 2012. Till följd av detta kommer ministeriets roll i de kompletterande anvisningarna för upprättande av bokslut och verksamhetsberättelser att betonas som en del av resultatstyrningen som helhet.</p>		
Nyckelord		
Övriga uppgifter Elektronisk version, ISBN 978-952-491-759-9 (PDF), www.intermin.fi/publikationer		
Seriens namn och nummer Inrikesministeriets publikation 25/2012	ISSN 1236-2840	ISBN 978-952-491-758-2
Sidoantal 32	Språk finska	Pris 20€+alv
Distribution Inrikesministeriet	Förläggare/utgivare Inrikesministeriet	

Sisällys

1 Tilinpäätöskannanottojen antaminen vuodelta 2011.....	8
2 Hallinnonalan tietotekniikkakeskus	10
3 Poliisihallitus	13
4 Rajavartiolaitos	19
5 Pelastustoimi.....	21
5.1 Hätäkeskuslaitos	21
5.2 Pelastusopisto – Kriisinhallintakeskus CMC	24
6 Maahanmuuttovirasto.....	27
7 Palosuojelurahasto	31

1 Tilinpäätöskannanottojen antaminen vuodelta 2011

Yleistä

Ministeriön on annettava vuosittain viimeistään varainhoitovuotta seuraavan kesäkuun 15. päivänä perusteltu kannanotto hallinnonalansa kirjanpitoyksikön ja valtion rahaston tilinpäätöksestä ja niistä toimenpiteistä, joihin tilinpäätös ja siitä annettu valtionalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomus ja muut kirjanpitoyksikön tai talousarvion ulkopuolella olevan valtion rahaston toimintaa ja taloutta sekä tilinpäätöstä koskevat selvitykset ja lausunnot antavat aihetta. Kannanoton valmistelua varten ministeriön asiana on laatia ja hankkia tarvittavat selvitykset ja arvioinnit.

Tilinpäätöskannanotossa ministeriön on lausuttava:

- 1) arvio tuloksellisuudesta ja sen kehityksestä sekä 11 §:n mukaisesti asetettujen tulostavoitteiden toteutumisesta;
- 2) ovatko käytetyt tuloksellisuuden raportoinnin perusteet ohjauksen ja tulosvastuun kannalta asianmukaisia sekä ministeriön kanta kehittämistarpeista;
- 3) mihin toimenpiteisiin kirjanpitoyksikössä tai rahastossa sekä kirjanpitoyksikköön mahdollisesti kuuluvissa virastoissa ja laitoksissa on tarpeen ryhtyä tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi;
- 4) mihin toimenpiteisiin ministeriö ryhtyy tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi.

Tilinpäätöskannanoton valmistelu

Kutakin tulosohjattua virastoa koskeva ministeriön tilinpäätöskannanotto on valmisteltu sisäasiainministeriön asianomaisella, alaisten virastojen ohjauksesta vastaavalla osastolla ja valmistelu on perustunut talousarvioasetuksen velvoitteisiin, sen perusteella annettuun sisäasiainministeriön sisäiseen ohjeeseen, valtionalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomukseen, tilinpäätösasiakirjaan sekä tarvittaessa muuhun aineistoon. Osa virastoista on laatinut valtion talousarvioasetuksen 65 a § tarkoittaman tulosohjatun viraston toimintakertomuksen.

Lopullinen kannanotto on valmisteltu talousyksikössä ao. osastoa kuullen ja tulosohjatun viraston päälliköllä on ollut mahdollisuus oikaista kannanottoluonnokseen valmisteluvaiheessa mahdollisesti sisällyneet tekniset ja sisällölliset virheet.

Uutena asiana tilinpäätöskannanottoihin vuodelta 2011 on sisällytetty arvosana (4-10). Arvosanan arviointikriteereitä ovat mm.

- Meno- ja kustannustason arviointi
- Siirtyvän erän arviointi
- Toiminnan vaikuttavuus ja tuloksellisuus
- HTV-kehitys suhteessa toiminnan volyymiin sekä meno- ja kustannustasoon

Arvosanan muodostumisessa painopiste on taloudellisilla seikoilla.

Tilinpäätöskannanoton tiedoksianto

Ministeriön on lähetettävä kannanotonsa tiedoksi valtiovarainministeriölle, eduskunnan tarkastusvaliokunnalle, valtiontalouden tarkastusvirastolle ja valtiokonttorille. Kannanotot sijoitetaan valtiokonttorin ylläpitämään yleisessä tietoverkossa saatavilla olevaan tietopalveluun, jollei kannanoton joidenkin osien osalta julkisuuslaista muuta johdu.

2 Hallinnonalan tietotekniikkakeskus

1. Tilinpäätöksen tietojen oikeellisuus, riittävyys ja selkeys

Hallinnon tietotekniikkakeskuksen toimintakertomus- ja tilinpäätöstietoja voidaan pitää oikeellisina ja riittävinä.

2. Tulostavoitteiden saavuttaminen

Hallinnon tietotekniikkakeskuksen (myöhemmin HALTIK) ja sisäasiainministeriön välisessä vuoden 2011 tulossopimuksessa on asetettu tavoitteet taloudellisuudelle ja tuottavuudelle. HALTIKin keskeisin tavoite on ollut palvelutuotannon turvaaminen. Asetetut tavoitteet virasto on saavuttanut pääosin.

3. Toimenpiteet aikaisempien palautteiden perusteella

Ministeriö katsoo, että HALTIK on ottanut toiminnassaan huomioon aiemmin saamansa palautteen ja tehnyt merkittävää kehittämistyötä saamansa palautteen perusteella.

Keskeisten järjestelmien saatavuus on pysynyt hyvänä ja kustannuslaskentaa on kehitetty ja palvelut tuotteistettu. HALTIK on ottanut käyttöön uuden työnohjausjärjestelmän (TOKKA). Vuonna 2011 HALTIK on panostanut osaamisen kehittämiseen monipuolisesti käyttäen hyväksi erilaisia osaamisen kehittämismenetelmiä.

Vuonna 2011 tehdyn asiakastutkimuksen mukaan asiakastyytyväisyys on edelleen parantunut. Toiminnalliselle tuloksellisuudelle asetettuja tavoitteita on kehitetty ja mittareita pyritään koko ajan kehittämään, jotta toiminnallisen tehokkuuden mittaaminen olisi mahdollista tulevaisuudessa. Tilastokeskuksen menetelmän mukaista tuottavuuslaskua ei kuitenkaan vielä ole pystytty asettamaan. HALTIKin kustannuslaskentaa ja palveluiden tuotteistamista on kehitetty ja uusi käyttöönotettu työnohjausjärjestelmä palvelee paremmin kustannuslaskennan tarpeita.

4. Ministeriön kannalta myönteinen kehittäminen

Hallinnonalan kriittisten järjestelmien saatavuus on pysynyt hyvänä ja keskeiset hankkeet (kuten VITJA ja TOTI) ovat edenneet pääosin suunnitellusti. HALTIK on aloittanut oikeansuuntaisia kehittämistoimenpiteitä muun muassa henkilöstön osaamisen kehittämiseksi strategian ja sen linjausten mukaisesti.

HALTIKissa toteutettiin vuonna 2011 CAF-virastoevaluointi. Virastoevaluoinnin yhteenvedona tärkeimmiksi HALTIKin kehityskohteiksi nostettiin työnohjausjärjestelmän laaja käyttöönotto, tuotannon suunnitelmallisuuden lisääminen ja henkilöstökoulutus. Näihin liittyvä kehittämistyö on edennyt suunnitellusti.

5. Kehittämistarpeet

HALTIKin tulee kehittämistoiminnassaan huomioida yhteentoimivuus ja kokonaisarkkitehtuurityö.

HALTIKin tulee edelleen edistää tietoturvallisuutta hyväksytyin tietoturvasuunnitelman, tietoturva-asetuksen, valtioneuvoston periaatepäätöksen (26.11.2009), VM:n Vahti-ohjeiden sekä kansallisen turvallisuusauditointikriteeristön KATAKRI:n vaatimusten mukaisesti. Tietoturvallisuuteen liittyvien asioiden käsittelyssä ja käytännön ratkaisussa tulee ottaa huomioon muun ohella myös käytettävyyteen ja toiminnallisuuteen liittyvät näkökohdat.

Palvelukyvyyn parantamiseen tulee edelleen panostaa. Palvelutuotannon suunnitelmallisuuden parantamiseen tulee asettaa riittävät resurssit huomioiden kuitenkin toiminnalle asetetut tuottavuuden ja tehokkuuden vaatimukset (mukaan lukien henkilöstömäärän kehitys). Palvelutuotannon tuottavuuden parantamisen ohella tulee kiinnittää huomiota asiakkaiden toimeksiantojen aktiiviseen käsittelyyn, niiden seurantaan ja käsittelystä viestimiseen asiakkaiden suuntaan. Tämän toteuttamisessa korostuu viraston johdon ja lähiesimiesten rooli käytännön työn johtamisessa, seurannassa, vastuuttamisessa ja omalla työpanoksella tapahtuvassa tekemisessä. Yhteistyötä isoimpien asiakkaiden kanssa tulee kehittää, jotta asiakkaiden palautteeseen pystytään reagoimaan paremmin. Yhdessä tulosohjaajan kanssa tulisi kehittää palvelusopimuksiin käytettäväksi soveltuvia vasteaikoja palvelujen tuottamiselle.

HALTIKin taloudellisuudesta ja tuottavuudesta on esitetty sijaissuurena yksikkö- ja palvelukohtaiset kustannukset ja pääpalveluiden osalta keskeiset suoritteet. Suoritteiden tavoitteet lukuina eivät ole vielä vakiintuneet, joten osin viraston tuloksellisuuden arviointi on vaikeaa. Viraston tulee edelleen kehittää toiminnan tehokkuuden mittareita.

6. Ehdotus arvosanaksi (4-10), Vaikuttavuus, tuloksellisuus ja taloudellisuus

Arvosana 7,0

7. Tilinpäätöskannanotto

HALTIKIn palvelutuotanto on toiminut hyvin ilman merkittäviä häiriöitä ja poikkeamia.

HALTIKIn tulee toiminnassaan huomioida suunnitelmat toimialariippumattomien ICT-palveluiden ja turvallisuusverkon palveluiden keskittämisestä. Osaamista ja resursseja tulee kohdentaa sisäisesti HALTIKIn strategiassa määriteltyihin ydintoimintoihin.

Palveluorganisaationa viraston tulee kiinnittää huomiota jatkuvaan kustannustietoisuuteen. Toiminnassa tulee huomioida valtiovarainministeriön edellyttämät ja sisäasiainministeriön kohdentamat merkittävät ICT-säästöt. Kehittämishankkeiden ennakkosuunnittelussa tulee arvioida erityisesti ylläpitokustannukset ja niiden rahoittaminen.

HALTIKIn tulee jatkaa henkilöstöstrategian toteuttamiseen liittyviä henkilöstöhallinnon toimenpiteitä ja kohdistaa työhyvinvoinnin parantamiseen liittyviä kehittämistoimenpiteitä erityisesti niihin osa-alueisiin, jossa edellisen työhyvinvointikyselyn mukaan oli merkittävää hajontaa. Lisäksi on tärkeää viestittää henkilöstölle oikea-aikaisesti ja riittävästi työhyvinvoinnin kehittämisen käytännön toimenpiteistä.

3 Poliisihallitus

1. Tilinpäätöksen tietojen oikeellisuus, riittävyys ja selkeys

Poliisihallituksen toimintakertomus- ja tilinpäätöstietoja voidaan pitää oikeina, selkeinä ja pääosin riittävinä.

Sanallisissa arvioinneissa poliisitoimen tuloksellisuuskehitystä on verrattu edelliseen vuoteen, mutta vuodelle 2011 asetettujen tulostavoitteiden ja niiden toteuman välinen arviointi on hyvin vähäistä.

Tilinpäätösasiakirjassa on poliisin tietoon tullutta rikollisuutta ja katuturvallisuusindeksin kehitystä kuvattu määrällisesti poliisilaitoksittain taulukkomuodossa. Rikoslakirikokset ovat lisääntyneet koko maassa neljää poliisilaitosaluetta lukuun ottamatta. Määrällisesti merkittävä vähentyminen on tapahtunut ainoastaan Kanta-Hämeessä ja Peräpohjolassa. Tekstin mukaan vähentymistä on tapahtunut myös Keski-Suomessa ja Satakunnassa, mutta taulukon prosentuaalisessa vertailussa tilanne on säilynyt ennallaan. Prosentuaalinen vertailu olisi tullut esittää vähintään yhden desimaalin tarkkuudella, jotta esittämistavasta olisi syntynyt huolellisempi kuva. Poliisilaitoksia koskevat taulukkoesitykset olisivat olleet havainnollisempia jos poliisilaitokset olisi eri taulukoissa ryhmitelty yhtenäisellä tavalla. Erityisesti tavoite- ja arviolukujen ja niiden toteumien väliseen tarkasteluun olisi pitänyt kiinnittää enemmän huomiota. Myös laadullista kehitystä olisi voitu arvioida enemmän sanallisesti, jolloin taulukkoesitys olisi asettunut oikeaan mittasuhteeseen kokonaisuutta ajatellen.

Tilinpäätösasiakirjassa ei ole esitetty tarkempia arvioita Poliisihallituksen omasta toiminnasta, vaikka ministeriön ja Poliisihallituksen välisessä vuoden 2011 tulossopimuksessa asetettiin tulostavoitteita myös Poliisihallitus -virastolle poliisitoimen tulostavoitteiden lisäksi.

Myöskään poliisipalvelujen alueellisesta saatavuudesta ei ole esitetty kokonaisvaltaisempaa analyysia vaikka tämä tarve tuotiin keskeisesti esille ministeriön tilinpäätöskannanotossa vuodelta 2010. Kokonaiskuvan saamiseksi on edelleen käytävä erikseen läpi kaikkien poliisiyksiköiden toimintakertomukset.

2. Tulostavoitteiden saavuttaminen

Poliisihallitus saavutti sille asetetut tulostavoitteet kokonaisuutena hyvin. Yhteiskunnallista vaikuttavuutta osoittavista tulostavoitteista rikoslakirikosten määrä oli tavoitteen mukainen, katurvallisuusindeksin arvo toteutui osittain ja liikenneturvallisuusindeksille asetettu tavoite ylitettiin.

Poliisi oli kiireellisimmissä hälytystehtävissä tapahtumapaikalla keskimäärin 10,1 minuutissa ja kaikissa hälytystehtävissä 16,9 minuutissa. Rikosten selvitystaso pysyi edelleen korkealla tasolla, vaikka selvitysasteet heikkenivät. Poliisi selvitti absoluuttisesti mitattuna enemmän rikoksia kuin edellisenä vuonna. Väkivaltarikollisuutta torjuttiin tietojohdoisella poliisitoiminnalla ja rasistisiin sekä muihin viharikoksiin puututtiin matalla kynnyksellä. Rikostiedusteluun tietoverkoissa osallistui entistä enemmän poliisin henkilöstöä.

Poliisin henkilöstövoimavarojen kehittämiseksi tulossopimuksessa asetetuissa tavoitteissa edettiin myönteiseen suuntaan. Poliisihallituksen johdolla käynnistettiin poliisin henkilöstöstrategian laatimisprosessi ja poliisille laadittiin työkyvyn ja työhyvinvoinnin tukemisen malli, joka on keskeinen osa henkilöstösuunnitelmaa.

3. Toimenpiteet aikaisempien palautteiden perusteella

Vuoden 2010 tilinpäätöskannanotossa ministeriö piti tärkeänä, että Poliisihallitus kehittää edelleen organisaatio- ja henkilöstörakennettaan uudistuksen tavoitteiden mukaisesti. Poliisihallituksen kokonaishenkilöstömäärä oli vuonna 2011 edellisen vuoden tasolla. Vuoden 2012 tulossopimuksessa henkilöstömäärää on sovittu vähennettäväksi kolmella henkilötyövuodella. Poliisihallituksen organisaatio- ja henkilöstörakenteen kehittämistä tarkastellaan poliisin hallintorakenteen kehittämishankkeessa (Pora III).

Tilinpäätöskannanoton mukaan poliisin tulohjausjärjestelmän kehittämistä tuli jatkaa poliisin hallintorakenteen uudistuksen tavoitteiden mukaisesti lähtien siitä, että poliisitoimen strateginen ohjaus ja linjanvedot kuuluvat ministeriölle ja operatiivisen toiminnan johtaminen Poliisihallitukselle. Poliisin tulohjauksen ja voimavarojen kohdentamisen kehittämistyöryhmän loppuraportissa on todettu, että poliisin tulohjausjärjestelmä on tarkoituksenmukainen ja hyvin toimiva. Kehittämistyöryhmä esitti poliisin tulohjauksen kehittämiseksi useita toimenpiteitä, joiden toteuttamista tarkastellaan myös uudessa poliisin hallintorakenteen uudistustyöryhmässä (Pora III).

Tilinpäätöskannanoton mukaan Poliisihallituksen tuli tehdä vuoden 2011 loppuun mennessä kokonaisselvitys poliisin kokonaiskustannusten kehityksestä sekä henkilötyövuosi- ja määrärahakehysten jakautumisesta poliisiyksiköittäin. Poliisin tulohjauksen ja voimavarojen kohdentamisen kehittämistyöryhmä on jättänyt oman loppuraporttinsa asiasta. Tässä loppuraportissa on asiaa tarkasteltu koko poliisitoimen tasolla. Poliisilai-

toksittain asiaa tullaan tarkastelemaan poliisin hallintorakenneuudistuksen (Pora III) myötä.

Tilinpäätöskannanoton mukaan Poliisihallituksen tuli laatia suunnitelma siitä, miten poliisin toimitiloja tullaan kehittämään ja kuinka toimitilakustannuksiin kohdistuviin nousupaineisiin voidaan vaikuttaa tavoitteena poliisitoimen toimitilatehokkuuden parantaminen. Poliisin hallintorakenneuudistuksessa linjataan poliisin palveluverkoston laajuutta ja toimitilarvetta. Poliisihallituksen laatimassa poliisitalokonseptissa on esitetty tavoitepinta-alat (Sisäasiainhallinnon toimitilastrategia) ja keinoja niiden saavuttamiseen. Konseptia on käytetty Joensuun ja Kotkan uudisrakennusten hankesuunnitelmien päivityksessä ja tilaohjelman laajuutta on saatu pienennettyä huomattavasti verrattuna vuoden 2008 hankesuunnitelmiin. Olemassa olevia, väljiä vuokratiloja pyritään pienentämään, mikäli vuokrasopimusehdot sen sallivat. Kohteita etsitään aktiivisesti yhteistyössä Senaatti-kiinteistöjen kanssa.

Vuoden 2010 tilinpäätöskannanotossaan ministeriö edellytti, että Poliisihallitus kiinnittää huomiota alueellisiin eroihin ryhtymällä tarvittaviin toimiin niiden tasoittamiseksi. Poliisin pitkän aikavälin resurssisuunnittelun toteuttaminen etenee poliisin tulosohtauksen ja voimavarojen kohdentamisen kehittämistyöryhmän ehdotusten ja poliisin hallintorakenneuudistuksessa (Pora III) tehtävien linjausten mukaisesti.

Poliisihallituksen ja Keskusrikospoliisin tuli yhdessä kiinnittää nykyistä enemmän huomiota esillä olevaan kysymykseen, jotta rikostorjunnan keskeisimmät tunnusluvut olisivat vertailukelpoisia poliisiyksiköiden välillä. Keskusrikospoliisin tutkittavana olevien rikoskokonaisuuksien luonne ja rakenne poikkeavat merkittävästi paikallispoliisin vastaavista. Laajojen rikoskokonaisuuksien tutkinta on hitaampaa ja on tyypillistä, että tutkinnan aikana kokonaisuuteen kytkeytyy uusia rikoksia. Korkeat selvitysprosentit selittyvät osin edellä mainituilla tekijöillä. Keskusrikospoliisin toimintaa kuvaavat mittarit mahdollistavat yksikön toiminnan vuosittaisen vertailun, mutta vertailu muihin poliisiyksiköihin kirjaamiseroista johtuen ei ole luotettavalla pohjalla.

Tilinpäätöskannanoton mukaan poliisin henkilöstötarpeessa ja koulutuskysynnässä on odotettavissa merkittäviä muutoksia muun muassa työurien pidentymisen johdosta. Tästä syystä ministeriö piti tärkeänä Poliisiammattikorkeakoulun organisaation ja toiminnan kehittämistä vastaamaan tulevaisuuden koulutustarpeisiin sekä poliisin virkatutkintouudistukseen. Poliisiammattikorkeakoulun uudistamistyö on meneillään ja siihen vaikuttaa merkittävästi poliisin hallintorakenteen kehittämishankkeessa (Pora III) tehtävät poliisikoulutuksen tulevaisuutta koskevat linjaukset. Poliisiammattikorkeakoulu on valmistellut Polku -hankkeen ehdotuksista toteuttamisesityksen, joka on ollut laajalla lausuntokierroksella.

4. Ministeriön kannalta myönteinen kehittäminen

Poliisihallitukseen suuntautuvan tulohajautuksen kehittäminen on ollut ministeriön poliisiosaston toisen toimintavuoden keskeisimpiä tehtäviä. Ministeriön ja Poliisihallituksen välisessä tulossopimuksessa poliisitoimelle asetetuissa pidemmän aikavälin strategisissa tavoitteissa sekä talousarviovuoden 2011 toiminnallisissa tulostavoitteissa on edetty myönteiseen suuntaan.

Yleisen järjestyksen ja turvallisuuden taso on pysynyt vakaana huolimatta poliisin tehtäviin kohdistuvien vaatimusten kasvusta ja yleisistä muutoksista poliisin toimintaympäristössä.

Verkostomainen työskentely on tehostanut talousrikosten tutkintaa. Päätettyjä talousrikoskokonaisuuksia oli 40 kappaletta edellisvuotta enemmän. Haltuun saadun omaisuuden yhteisarvo nousi 26 milj. eurosta lähes 32 milj. euroon.

Poliisi on tehostanut EU:n poliisiyhteistyön kehittämiseen liittyvää ennakkovaikuttamista erityisesti operatiivisen poliisiyhteistyön sekä tiedonvaihdon parantamiseksi jäsenvaltioiden välillä sekä EU:n ja kolmansien maiden välisen yhteistyön kehittämiseksi.

Poliisitoimessa on varauduttu tuleviin rakenteellisiin ja tietoteknisiin uudistuksiin sekä poliisin kustannusrakenteen kokonaistarkasteluun poliisityön toimintaedellytysten turvaamiseksi. Hallitusohjelman mukaisesti sisäasiainministerin asettama hanke teki esityksen poliisin tulohajautuksen ja voimavarojen kohdentamisen linjauksista sekä valmisti poliisin resursseista pidemmän aikavälin kokonaissuunnitelman hallituksen hyväksyttäväksi. Hallituksen kehyspäätöksen mukaisesti kehittämissuunnitelmia on jatkettu uudessa poliisin hallintorakenteen kehittämissuunnitelmassa.

5. Kehittämistarpeet

Ministeriön ja Poliisihallituksen välisen tulossopimuksen sisältöä, valmistelu- ja neuvotteluprosessia ja seurantaan on kehitetty osapuolten laajana yhteistyönä osana ministeriön tulohajautuksen kehittämissuunnitelmia. Tätä työtä tulee edelleen jatkaa.

Poliisitointia koskevassa ministeriön strategisessa suunnittelussa korostetaan poliisin perusteknologian uudistamisen ja jatkuvan kehittämisen turvaamista sekä tietojohdoisen poliisitoiminnan tukemista.

Poliisin hallintorakennemuutoksessa linjataan poliisin palveluverkoston laajuutta ja toimitilaravetta. Ministeriön ja Poliisihallituksen tulee aktiivisesti ja jatkuvasti vaikuttaa toimitilavuokrien kustannuspaineiden hallintaan.

Poliisin tulee edelleen kehittää osuuttaan pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotossa yhdessä Maahanmuuttoviraston ja Rajavartiolaitoksen kanssa sekä huolehtia, että poliisin omat prosessit ko. toiminnassa ovat mahdollisimman sujuvat.

Poliisihallitus on valmistellut huolellisesti erityisesti lupapalveluiden sähköistämistä. Myös muiden sähköisten palveluiden tuottamista tulisi kiirehtiä tuottavuushyötyjen aikaansaamiseksi.

6. Ehdotus arvosanaksi (4-10), Vaikuttavuus, tuloksellisuus ja taloudellisuus

Arvosana 8,0

7. Tilinpäätöskannanotto

Poliisitoimelle asetetut keskeiset toiminnalliset tulostavoitteet saavutettiin hyvin vuonna 2011. Ministeriö katsoo, että kansalaiset voivat jatkossakin luottaa korkeatasoiseen poliisitoimintaan ja poliisipalvelujen tasapuoliseen saatavuuteen. Hallituksen kehyspäättös 4.4.2012 turvasi poliisityön toimintaedellytykset mahdollisimman kestäväällä tavalla. Vastapainoksi kestävä kehityksen turvaamiselle hallitus asetti poliisitoimelle säästovelvoitteen, joka on saavutettavissa ainoastaan merkittävien rakenteellisten ja toiminnallisten uudistusten kautta. Näiden toimenpiteiden toteuttamisessa ja johtamisessa Poliisihallituksen rooli on ratkaiseva.

Poliisitoimessa on jo varauduttu tuleviin uudistuksiin ja ministeriö pitää erittäin tärkeänä, että Poliisihallitus yhdessä ministeriön kanssa kehittää myös poliisin tulosohtausjärjestelmän sisältöä niin, että poliisin toiminnallista tuloksellisuutta ja poliisitoiminnan yhteiskunnallista vaikuttavuutta voidaan tarkastella nykyistä kokonaisvaltaisemmin. Poliisin strateginen ohjaus ja operatiivinen johtaminen tulee nähdä toisiaan tukevina toimintoina.

Poliisin henkilöstörakenteessa, henkilöstötarpeessa ja koulutuskysynnässä on odotettavissa merkittäviä muutoksia. Ministeriö katsoo, että poliisin pitkän aikavälin resurssisuunnittelua tulee kehittää poliisin tulosohtauksen ja voimavarojen kohdentamista selvittäneen työryhmän ehdotusten mukaisesti. Poliisihallituksen tulee jatkaa aloittamaansa poliisin henkilöstöstrategian kehittämistä ja toimintatapojen uudistamistyötä. Poliisin lupahallintoa tulee kehittää poliisin lupahallintostrategian mukaisesti.

Poliisihallitus on kehittänyt määrätietoisesti poliisin laillisuusvalvontaa sekä sisäistä tarkastusta. Talous- ja henkilöstöpalveluprosessien osalta sisäistä valvontaa tulee kuitenkin edelleen kehittää. Myös poliisin toimitilakonseptin ja ICT – palvelujen kehittäminen on ollut suunnitelmallista ja tarve niiden edelleen kehittämiseksi on olemassa. Ministeriö katsoo, että kaikilla näillä kehittämistoimilla luodaan entistä kestävämpää perustaa poliisipalveluille.

Poliisin matkustukseen liittyvien menettelyjen tarkastuksessa on noussut esille epäkoh-
tia (mm. matkamääräysmenettelyn käyttö, taksin käyttöön liittyvät menettelyt ja matka-
hallintajärjestelmän käyttöoikeudet), joiden korjaamiseksi Poliisihallituksen tulee ryhtyä
tarvittaviin toimenpiteisiin.

4 Rajavartiolaitos

1. Tilinpäätöksen tietojen oikeellisuus, riittävyys ja selkeys

Rajavartiolaitoksen tilinpäätöstiedot ovat oikeita, riittäviä ja selkeitä.

2. Tulostavoitteiden saavuttaminen

Rajavartiolaitoksen toiminta oli vuonna 2011 sovittujen tavoitteiden mukaista. Rajavartiolaitos-osasto on lisäksi täyttänyt sille tulossopimuksessa asetetut erityisvastuut.

3. Toimenpiteet aikaisempien palautteiden perusteella

Edellisessä tilinpäätöskannanotossa havaitut kehittämistarpeet Rajavartiolaitoksen sisäisessä ohjeistuksessa on korjattu vuoden 2011 aikana.

4. Ministeriön kannalta myönteinen kehittäminen

Rajavartiolaitos päivitti strategiansa vuoden 2011 aikana. Uusi strategia astui voimaan 2012 alkupuolella. Strategiassa on huomioitu hallitusohjelman, voimavaravähennysten ja rajanylitysliikenteen kasvun aiheuttamat tarpeet.

Rajavartiolaitos on pyrkinyt edelleen omin sisäisin toimenpitein turvaamaan toimintamenomäärärahojensa riittävyyden ja resurssien kohdentamisen oikein yhteiskunnallisten tarpeiden mukaan.

Rajavartiolaitos toteutti vuoden 2011 alusta alkaen merkittävän tuottavuutta parantavan organisaatiomuutoksen poistamalla raja- ja merivartioaluetason organisaatiostaan. Muutos on toteutettu sujuvasti eikä siitä ole aiheutunut ylimääräisiä ongelmia.

Rajavartiolaitos on osallistunut aktiivisesti kansallisiin ja kansainvälisiin hankkeisiin joilla on pyritty lisäämään viranomaisten välistä yhteistoimintaa. Kansainvälistä yhteistoimintaa on edistetty osallistumalla Euroopan rajavalvontajärjestelmän (EUROSUR) ja meripolitiikan valmisteluun, eurooppalaisen rannikkovartiotoiminnan kehittämiseen sekä Frontexin koordinoimaan operatiiviseen yhteistyöhön ja järjestelmien kehittämiseen.

Osana Rajavartiolaitoksen mittavaa vanhentuneen kaluston uudistamisohjelmaa viimeiset uudet kevyet helikopterit otettiin käyttöön. Kaluston uudistamisohjelma on edennyt suunnitelmallisesti.

5. Kehittämistarpeet

Ei huomioimisen arvoisia kehittämistarpeita.

6. Ehdotus arvosanaksi (4-10), Vaikuttavuus, tuloksellisuus ja taloudellisuus

Arvosana 9,0

7. Tilinpäätöskannanotto

Rajavartiolaitos on saavuttanut vuodelle 2011 tulossopimuksessa sille asetetut tavoitteet. Vaikuttavuuden, toiminnallisen tehokkuuden ja tuloksellisuuden sekä tuotosten ja laadunhallinnan raportointi on toteutettu kattavasti ja se antaa riittävän kuvan Rajavartiolaitoksen toiminnasta.

Rajavartiolaitoksen seurantajärjestelmä ilmaisee esimerkillisesti toiminnassa tapahtuvat muutokset ja näihin muutoksiin myös reagoidaan.

5 Pelastustoimi

5.1 Hätäkeskuslaitos

1. Tilinpäätöksen tietojen oikeellisuus, riittävyys ja selkeys

Hätäkeskuslaitoksen toimintakertomus- ja tilinpäätöstietoja voidaan pitää olennaisilta osin oikeellisina ja riittävinä lukuun ottamatta maksullisesta toiminnasta esitettyjä kustannusvastaavuuslaskelmia.

Toimintakertomus on selkeä ja se on laadittu annetun ohjeistuksen mukaisesti. Tulostavoitteiden toteutumista koskeva analyysi on edellisen vuoden tapaan hyvä ja selkeä.

2. Tulostavoitteiden saavuttaminen

Hätäkeskuslaitos on pääosin saavuttanut sille asetetut keskeiset tulostavoitteet. Hätäkeskuslaitoksen tuloksellisuus on pystytty pitämään hyvällä tasolla.

Hätäpuheluun vastaamisajassa tavoitetaso saavutettiin ja jopa ylitettiin. Hätäkeskuksen luotettavalle toiminnalle asetettu tavoite (järjestelmän käyttöaste 100 %) saavutettiin. Väestön asiakastytyväisyys palveluihin on edelleen erittäin hyvällä tasolla (4,22), vaikka tavoitetasoa (4,40) ei aivan saavutettu.

Hätäkeskuspalveluiden tunnettavuutta ei selvitetty kyselytutkimuksella vuonna 2011. Hätäkeskuslaitokselle kuulumattomien puheluiden osuus nousi edellisestä vuodesta neljä prosenttiyksikköä ja oli 33 %.

Hätäkeskuslaitoksen merkittävät kehittämishankkeet (HAKMU - Hätäkeskuslaitoksen strateginen muutoshanke ja TOTI - Toiminnan ja tietotekniikan kehittämishanke) eteni-
vät suunnitellusti. Uuden hätäkeskustietojärjestelmän kilpailutus ja toimittajan valinta saatettiin loppuun aikataulussa. Toimitusprojekti käynnistettiin. Rovaniemen ja Oulun hätäkeskukset yhdistettiin onnistuneesti.

Viraston johtamis- ja hallintomalli uudistettiin vuonna 2011. Työtyytyväisyydelle asetettua tavoitetta ei saavutettu. Sairauspoissaolot ovat edelleen korkealla tasolla.

3. Ministeriön kannalta myönteinen kehittämissyö

Hätäkeskustoiminnan palvelut on pidetty hyvällä tasolla, samaan aikaan on kehitetty toimintaa ja rakenteita.

Rovaniemellä ja Oulussa sijaitsevat hätäkeskukset yhdistettiin onnistuneesti.

Viraston johtamis- ja hallintomalli uudistettiin vuonna 2011.

4. Toimenpiteet aikaisempien palautteiden perusteella

Hätäkeskuslaitos on huomionnut aikaisempina vuosina annetut palautteet. Toimintaker-
tomuksessa on erinomaisesti raportoitu palautteen johdosta tehdyistä toimenpiteistä.
Kaikkia toimenpiteitä ei ole vielä saatettu loppuun eikä niiden vaikuttavuutta pystytä
vielä täysin arvioimaan.

Hätäkeskuslaitoksen tulee edelleen jatkaa henkilöstön työhyvinvoinnin ja työtyytyväi-
syyden kehittämistä. Viraston tulee saattaa kuntoon toiminnan ja talouden suunnittelu ja
seuranta sekä erityisesti ennakoiva suunnittelu.

5. Kehittämistarpeet

Viraston talouden ja toiminnan suunnitteluun on panostettava ja maksullisen toiminnan
kustannusvastaavuuslaskelmissa sekä valtuusseurannassa havaitut puutteet tulee korjata.

Toimeenpanokykyyn on panostettava, jotta strategisten muutosten toteuttamisessa on-
nistutaan jatkossakin.

Työhyvinvointia tulee edelleen suunnitelmallisesti parantaa. Sairauspoissaolojen mää-
rän alentamiseksi tehtyjä toimenpiteitä tulee jatkaa.

Hätäkeskuksiin kuulumattomien puheluiden vähentämiseksi on tärkeää edelleen jatkaa
tiedotusta numeron oikeasta käytöstä.

Uuden johtamisjärjestelmän toimivuus tulee varmistaa.

6. Ehdotus arvosanaksi (4-10), Vaikuttavuus, tuloksellisuus ja taloudellisuus

Arvosana 7,5

7. Tilinpäätöskannanotto

Hätäkeskuslaitoksen tuloksellisuus on pysynyt hyvällä tasolla. Keskeinen toiminnallinen tavoite, hätäpuheluun vastaamisaika, saavutettiin virastotasolla. Myönteistä on, että hätäkeskukset ovat toimineet luotettavasti ilman käyttökatkoksia ja väestön asiakastytyväisyys palveluihin oli edelleen erittäin hyvällä tasolla.

Hätäkeskuslaitoksen tulee saattaa viraston talouden suunnittelu ja seuranta asianmukaiselle tasolle vuoden 2012 aikana. Erityisesti tulee ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskennan ja taloudellisuutta kuvaavien tunnuslukujen laskennan saattamiseksi asianmukaiseksi sekä kiinnittää huomiota valtuuden ja sen käytöstä aiheutuvien talousarviomenojen seurannan luotettavuuteen.

Sisäasiainministeriö seuraa tiiviisti Hätäkeskuslaitoksen uuden valtakunnallisen toimintatapamallin ja sitä tukevan tietojärjestelmähankkeen etenemistä. Resurssiltaan merkittävien hankkeiden tulee olla etukäteen sovitettuina mm. hallinnonalan tietohallintostrategiaan siten, että ne ovat toimeenpantavissa suunnitellussa muodossa. Onnistuminen edellyttää myös Hätäkeskuslaitoksen ja hätäkeskusjärjestelmää käyttävien viranomaisten toimintaan muutoksia, joiden etenemistä toimialojen on seurattava.

5.2 Pelastusopisto – Kriisinhallintakeskus CMC

1. Tilinpäätöksen tietojen oikeellisuus, riittävyys ja selkeys

Pelastusopiston toimintakertomus- ja tilinpäätöstietoja voidaan pitää oikeellisina, selkeinä ja pääosin riittävinä.

2. Tulostavoitteiden saavuttaminen

Pelastusopisto saavutti sille asetetut tulostavoitteet kokonaisuutena varsin hyvin.

3. Toimenpiteet aikaisempien palautteiden perusteella

Edellisessä tilinpäätöskannanotossa kiinnitettiin huomiota siihen, että kansainvälisten pelastuspalvelujen valmiustoimintoihin liittyvissä tiedoissa oli puutteita. Vuoden 2011 tilinpäätöstiedoissa tähän tuli kiinnittää erityistä huomiota ja kehittää toimintakertomusta edelleen. Pelastusopisto on huomionnut aiemmin saamansa palautteen.

Kriisinhallintakeskuksen talouden ja toiminnan tunnuslukujen johdonmukaisuudessa on edelleen korjattavaa.

Ulkoisista rahoituslähteistä tulevan rahoituksen ja niillä toteutettujen toimintojen raportointia on selkeytetty vuotta 2011 koskevassa toimintakertomuksessa. Kriisinhallintakeskuksen toiminnan tuottavuudessa on kiinnitetty huomiota palkatun henkilöstön määrän ja tuotettujen suoritteiden ja palveluiden suhteeseen.

4. Ministeriön kannalta myönteinen kehittämistyö

Koulutettavapäiväkertymä ylittyi ammatillisessa koulutuksessa ja hallinnonalan oppilaitosten välisen yhteistyön tiivistämiseksi on tehty aktiivisesti eri toimenpiteitä.

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus on kohonnut yhä lähemmäksi tavoitetta.

Oppilaitoksen ja opiskelijoiden välisen yhteistyön kehittämiseksi on tehty oikeita toimenpiteitä.

Pelastusopiston Kriisinhallintakeskus saavutti kansainväliselle pelastuspalvelulle asetetut tavoitteet henkilöstön vaihtuvuudesta huolimatta.

Naisten määrää siviilikriisinhallintatehtävissä on nostettu noin 40 %:iin kaikista asiantuntijoista, mikä on lähes kolme kertaa enemmän kuin keskimäärin EU-jäsenmaiden naisten osallistuminen operaatioihin.

Kriisinhallintakeskus on jatkanut aktiivista toimintaa kansainvälisessä yhteistyössä mm. Afganistanin poliisi-syyttäjäyhteistyöhankkeessa sekä kansainvälisen pelastustoimen EU-hankkeissa.

5. Kehittämistarpeet

Toiminnan jatkuvana kehittämistarpeena on riittävän koulutusvolyymien sekä laadun tuottaminen yhä kiristyvässä taloudellisessa tilanteessa.

Pelastusalan ammatillisen koulutuksen järjestämisvaihtoehtoja selvittäneen työryhmän työssä esiin tulleet Pelastusopistoa sekä alan koulutusta koskevat linjaukset tulee ottaa huomioon Pelastusopiston toiminnassa.

Uuden terveydenhuoltolain vaikutukset ensihoitokoulutukseen tulee ottaa huomioon Pelastusopiston toiminnan suunnittelussa.

Pelastusopiston ja Kriisinhallintakeskuksen palvelu- ja hallintoprosesseja tulee edelleen selkiinnyttää prosessien nykytilakuvauksen pohjalta.

Hätäkeskuspäivystäjäkoulutuksen auditointiraportissa esitetyt toimenpiteet tulee jatkaa.

Henkilöstön työtyytyväisyyttä tulee seurata aikaisempaa tarkemmin ja ryhtyä tarvittaaviin kehittämistoimenpiteisiin.

Kriisinhallintakeskuksen tulee edelleen kiinnittää huomiota siihen, että suunnittelun ja seurannan tunnusluvut ovat yhtenäisiä ja perusteltuja.

Kriisinhallintakeskuksen on kehitettävä ennakoivuutta ja suunnitelmallisuutta määrärahan käytössä sekä vahvistettava talousseurantaa. Ministeriötasolla ennakointi edellyttää vahvempaa ulko- ja turvallisuuspoliittisten sekä kotimaan valmiuksien yhteensovittamista.

Siviilikriisinhallinnan kansallista strategiaa, sen toimeenpanoa ja kehittämistarvetta arvioidaan osana mm. uutta hallitusohjelmaa. Strategiaa ohjaavien arvojen ja periaatteiden läpinäkyvyyden varmistamiseksi keskuksen tulee luoda indikaattoreita mittaamaan arvojen ja periaatteiden toteutumista.

Ulkopuolista rahoitusta haetaan aktiivisesti, kuitenkin siten, että rahoituksen vaikutus keskuksen perustoiminnalle ja sen resursseille on lisäarvoinen. Varsinkin tutkimussektorin henkilöstön palkkaaminen ulkopuolisella rahoituksella on johtanut toistuviin määrääkäisiin palvelussuhteisiin, vaikka tutkimustoiminta on kriisinhallintakeskuksen lakisääteinen ja pysyvä tehtävä.

6. Ehdotus arvosanaksi (4-10), Vaikuttavuus, tuloksellisuus ja taloudellisuus

Arvosana 8,0

7. Tilinpäätöskannanotto

Pelastusopisto on pääsääntöisesti saavuttanut vuodelle 2011 tulossopimuksessa sille asetetut tavoitteet. Vaikuttavuuden, toiminnallisen tehokkuuden ja tuloksellisuuden sekä tuotosten ja laadunhallinnan raportointi on toteutettu kattavasti ja se antaa riittävän kuvan Pelastusopiston toiminnasta.

Pelastusopisto on jatkanut aiemmista vuosista tuttua hyvää tasoaan mm. saavuttamalla aiempaa suuremman koulutettavapäiväkertymän ammatillisessa koulutuksessa. Myös toiminnan kehittämishankkeen toimenpide-ehdotuksia on viety aktiivisesti käytäntöön.

Alipäällystökoulutuksen opiskelijapalautteen pohjalta on syytä selvittää tutkinnon kehittämistarpeita.

Työtyytyväisyyden kohentaminen oikeanlaisilla toimenpiteillä, niiden seuraaminen sekä niistä raportointi ovat vuoden 2012 tärkeä haaste.

6 Maahanmuuttovirasto

1. Tilinpäätöksen tietojen oikeellisuus, riittävyys ja selkeys

Maahanmuuttoviraston toimintakertomus- ja tilinpäätöstietoja voidaan pitää pääsääntöisesti oikeellisina ja riittävinä. Toiminnallisesta tehokkuudesta esitettyjä tietoja ei voida pitää täysin oikeina ja riittävinä, koska tiedot toiminnallisesta tehokkuudesta on eräiltä osin laskettu eri tavalla eri vuosina.

2. Tulostavoitteiden saavuttaminen

Maahanmuuttovirasto on saavuttanut sille asetetut tulostavoitteet keskimääräisesti hyvin. Muutamien toiminnan kannalta keskeisten tulostavoitteiden saavuttaminen ei ole kuitenkaan toteutunut.

Palvelukykyä kuvaavia vireille tulevien asioiden käsittelyaikatavoitteita ei vuoden aikana saavutettu.

Tavoitteeksi turvapaikanhakijoiden vastaanottokapasiteetin käyttöasteelle asetettiin keskimäärin vähintään 91 %. Käyttöaste oli 78,5 %, joten vastaanottokapasiteettia ei pystytty sopeuttamaan turvapaikanhakijoiden määrien vähenemiseen.

Keskimääräinen odotusaika vastaanottokeskuksissa oleskeluluvan saamisesta kuntiin siirtymiseen oli 3,8 kuukautta tavoitteen ollessa keskimäärin 2 kuukautta. Maahanmuuttovirasto ja vastaanottokeskukset toimivat yhteistyössä pakolaisten kuntiin sijoittamisesta vastaavien ELY-keskusten kanssa.

Tavoitteena oli, että viraston päätöksistä muutoksenhakuasteessa muuttuu enintään 5 % laintulkinta- tai menettelyvirheen takia. Näillä perusteilla valitus hyväksyttiin 1,6 % tapauksissa, joten tältä osin tulostavoite saavutettiin.

Julkisoikeudellisten suoritteiden maksullisen toiminnan kustannusvastaavuudelle asetettiin tavoitteeksi 86 %. Kustannusvastaavuus oli 82 %, joten tavoitetta ei aivan saavutettu, mutta kustannusvastaavuus oli selvästi parempi edellisvuoden 63 %:iin verrattuna.

3. Toimenpiteet aikaisempien palautteiden perusteella

Maahanmuuttoviraston toiminnallinen tehokkuus on kehittynyt myönteisesti. Virastossa ratkaistujen asioiden määrä vuonna 2011 oli 4,1 % suurempi kuin vireille tulleiden asioiden määrä. Virastossa tehtiin päätöksiä 183/htv, mikä oli enemmän kuin asetettu tavoite ja ylitti v. 2010 määrän.

Virasto on panostanut prosessijohtamiseen. Lisäksi virasto on käynnistänyt turvapaikkaprosessin kehittämishankkeen, jolla tavoitellaan turvapaikkahakemusten käsittelyn nopeutumista hallitusohjelman mukaisesti.

Myönteinen kehitys ei kaikilta osin näy vielä käsittelyaikojen lyhentymisenä. Virastossa tulee edelleen panostaa prosessien sujuvoittamiseen ja kehittämiseen, jotta hakemusten käsittelyajat saadaan lyhyemmiksi.

4. Ministeriön kannalta myönteinen kehittämistyö

Ulkomaalaisasioiden sähköinen asiankäsittelyjärjestelmä (UMA) otettiin käyttöön loppuvuodesta 2010. Järjestelmää kehitettiin edelleen vuoden 2011 aikana ja toteutettiin uusia toiminnallisuuksia liittyen biometrinen oleskelulupakorttien käyttöönottoon, raportointiin ja tilastointiin. Vastaanottokeskusten majoitusrekisteri UMAREK otettiin käyttöön osana UMA-järjestelmäkokonaisuutta.

Viraston johtamista ja työhyvinvointia on suunnitelmallisesti kehitetty. Vuonna 2010 koko johdolle toteutetun johtamisarvioinnin mukaisesti jokaiselle arvioidulle laadittiin vuonna 2011 henkilökohtainen kehityssuunnitelma sekä yhteinen johtamisosaamisen kehittämisohjelma. Henkilöstölle toteutettiin työtyytyväisyyskyselyn lisäksi vuonna 2011 työstä kuormittumista ja palautumista kartoittava terveystarkastus. Tämän pohjalta aloitettiin ennaltaehkäisevien ja varhaiskuntoutusryhmien suunnittelu yhteistyössä työterveyshuollon kanssa.

Vastaanottokeskuksille on määritelty yhteiset tulostavoitteet ja mittarit. Virasto kehittää vastaanottokeskusten hankintojen yhtenäistämistä toteutettavaksi Hanselin puitesopimuksen kautta, mikä parantaa vastaanotto toiminnan kustannustehokkuutta.

Virastossa on kehitetty asiakaspalvelua ja viraston asiakaspalvelua toteutetaan mm. yhteispalvelusopimuksella Helsingin kaupungin yhteispalvelupisteessä.

5. Kehittämistarpeet

Maahanmuuttoviraston tulisi kiinnittää huomiota siihen, että viraston tilastot tuotetaan hallinnossa ja substanssiryksiköissä yhtenäisten sisäisesti määriteltyjen kriteerien perusteella. Toiminnallista tehokkuutta koskevien tunnuslukujen laskentaperusteissa, vertailukelpoisuudessa edellisiin vuosiin sekä aikaisemmissa tilinpäätöksissä esitettyihin lukuihin on osittain ollut epäjohtamismukaisuutta.

Virastossa on panostettu ulkoisen viestinnän kehittämiseen ja asiakasviestinnän selkeyteen ja ymmärrettävyyteen. Viraston tulee kuitenkin edelleen kehittää ulkoista viestintäänsä pystyäkseen reagoimaan sekä ennakoivammin että jälkikäteisesti aktiivisemmin mm. mediassa käytävään keskusteluun.

Virasto on osallistunut IOM:n koordinoimaan EU:n paluurahastosta osittain rahoitettuun vapaaehtoisen paluun hankkeeseen, jolla tarjotaan mahdollisuus turvapaikanhakijalle tuettuun paluuseen kotimaahansa. Hankkeen avulla on vuoden 2011 loppuun mennessä jo 538 henkilöä palannut kotimaahansa ja hanke on tuottanut merkittäviä säästöjä toimeentulotuissa. Vastaanottokeskusten keskeistä roolia vapaaehtoisen paluun mahdollisuuksista informoitaessa turvapaikkaprosessin eri vaiheissa tulee kehittää edelleen.

Virastossa tulisi tarkastella talouden ja toiminnan suunnittelun ja seurannan kehittämistä ja tarvittaessa vahvistaa resursseja näissä tehtävissä.

6. Ehdotus arvosanaksi (4-10), Vaikuttavuus, tuloksellisuus ja taloudellisuus

Arvosana 7,5

7. Tilinpäätöskannanotto

Maahanmuuttoviraston tuloksellisuus on kehittynyt myönteiseen suuntaan.

Hallitusohjelman mukaisesti turvapaikkahakemusten käsittelyä tulee nopeuttaa.

Viraston tulee edelleen panostaa kehittämistyöhön, jolla turvapaikkaprosessia saadaan nopeutettua ja viranomaisyhteistyötä prosessin sujuvuuden parantamiseksi tiivistettyä.

Käsittelyaikojen tehostamisen pitää ulottua kaikkien hakemusten käsittelyn sujuvuuden tehostamiseen.

Viraston tulee myös tarkastella viraston sisäisiä toimintatapoja, jotta hakemuskäsittelyn viiveet saadaan minimoitua.

Erityisesti tulee kansainvälistä suojelua saavien perheenyhdistämistä koskevien hakemusten käsittelyaika saada vastaamaan lain edellyttämää tavoiteaikaa sekä panostaa kansalaisuushakemusten käsittelylle asetettujen käsittelyaikatavoitteiden saavuttamiseen.

Hallitusohjelmassa asetettujen säästötavoitteiden toteuttamiseksi viraston tulee tarkastella vastaanottotoiminnan kustannusrakennetta. Viraston tulee laatia vastaanottokeskuksille toiminnan kustannusten vaihteluväli hyväksyttävästä kustannustasosta ja jatkaa edelleen hankintojen yhtenäistämistä.

Maahanmuuttovirastossa tulee seurata Korkeimman hallinto-oikeuden vuosikirjaratkaisun ja uusien menettelyohjeiden vaikutuksia seksuaali- tai uskonnolliseen vähemmistöön kuulumisesta johtuvan vainon perusteella turvapaikkaa hakevien päätöksiin.

Viraston tulee kehittää vastaanottotoimintaa siten, että laitostyyppisiä vastaanottokeskuksia ovat jatkossa ns. transit- vastaanottokeskukset ja päätöstä odottavien turvapaikanhakijoiden vastaanotto perustuu asuntokantaiseen majoitukseen.

Viraston tulee sopeuttaa vastaanottokapasiteettia hakijamäärien mukaisesti. Erityisesti huomiota tulee kiinnittää alaikäisyksiköiden käyttöasteen nostamiseen.

Viraston tulee edelleen panostaa omaehtoiseen muuttoon, jotta luvan saaneiden odotusaika vastaanottokeskuksissa ei pitene entisestään.

Viraston ja vastaanottokeskusten tulee myös edelleen toimia tiiviissä yhteistyössä ELY-keskusten kanssa, jotta luvan saaneiden kuntiin muutto myös ELY-keskusten koordinoimien kuntasijoituspaikkojen kautta tehostuisi.

7 Palosuojelurahasto

1. Tilinpäätöksen tietojen oikeellisuus, riittävyys ja selkeys

Palosuojelurahaston toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat oikeita, riittäviä ja selkeitä.

2. Tulostavoitteiden saavuttaminen

Palosuojelurahaston kanssa ei laadita tulossopimusta. Rahaston toiminnallista tehokkuutta (taloudellisuus ja tuottavuus) voidaan edellisten vuosien tapaan pitää hyvänä. Vuonna 2011 myönnettyistä avustuksista (10,56 milj. euroa) noin 41 % kohdistui kunnille, pelastusalan järjestöille yleis- ja erityisavustuksina noin 41 %, sopimuspalokunnille noin 9 % ja muille saajille noin 10 %. Avustukset suunnataan hankkeisiin, jotka jäävät valtion muiden rahoitusjärjestelmien ulkopuolelle.

3. Toimenpiteet aikaisempien palautteiden perusteella

Palosuojelurahasto on jatkanut aktiivista otettaan ja kehittänyt toimintaansa edelleen. Keskeisiä painopistealueita vuonna 2011 olivat mm. panostaminen sisäisten prosessien, hakumenettelyiden ja hallitustyöskentelyn laatuun, viestintään liittyvät uudistukset, yleisavustusten jälkikäteismaksatuksen aloittaminen, harjoitusalueiden ottaminen avustuksen piiriin ja asiakastyytyväisyyden mittaaminen. Sisäasiainministeriön asetus Palosuojelurahaston työjärjestyksestä astui voimaan 1.1.2011.

4. Ministeriön kannalta myönteinen kehittämistyö

Rahaston maksuvalmius ja taloudellinen asema ovat pysyneet hyvinä ja toiminnan suunnittelu on laadukasta.

Rahastossa on otettu vuoden 2011 aikana yleisavustusten osalta käyttöön uudistus, jossa ennakkomaksatuksista on siirrytty pääosin jälkikäteen tositteellista tilitystä vastaan maksettuihin avustuksiin.

Palosuojelurahaston toiminnan volyyymiin nähden hallintomenojen osuus rahastossa on alhainen ja rahaston sihteeristö toimii tehokkaasti hyödyntäen ja kehittäen sähköisiä välineitä ja raportointimenettelyjä varsinaisessa hallinnointityössä ja ulkoisessa tiedottamisessa.

5. Kehittämistarpeet

Tilikaudella 2011 rahaston oma pääoma pieneni alijäämällä 0,87 milj. euroa 5,3 milj. euroon. Koska toisaalta rahastolla on 15,1 milj. euron yhdystilisaatava valtiolta, rahasto on edelleen vakavarainen.

Palosuojelurahaston hallitus on ollut sitoutunut rahastoon kertyneen oman pääoman maltilliseen vähentämiseen ja ylijäämää on purettu systemaattisesti vuodesta 2007 alkaen tekemällä vuosittain alijäämäinen tulos (esimerkiksi vuonna 2006 rahasto teki vielä yli 2,2 milj. euron ylijäämäisen tuloksen). Vuosittaisissa käyttösuunnitelmissa jaettava avustus on ollut viime vuosina suurempi kuin oletettu palosuojelumaksukertymä. Rahaston pyrkimys pienentää kertynyttä pääomaa maltillisesti on ollut tähän saakka sisäasiainministeriön kannanotoissa myönteinen asia. Toteutettu politiikka on ollut tarpeen ja mm. VTV on todennut sen tarpeelliseksi.

Vielä vuodelle 2012 on budjetoitu 0,8 milj. euron alijäämäinen tulos, mutta ministeriön näkemyksen mukaan jatkossa oman pääoman pienentämiseen ei enää ole vastaavaa tarvetta eikä perusteita.

6. Ehdotus arvosanaksi (4-10), Vaikuttavuus, tuloksellisuus ja taloudellisuus

Arvosana 9,0

7. Tilinpäätöskannanotto

Palosuojelurahasto on edellisvuosien tapaan onnistunut toiminnassaan erinomaisesti ja kehittää toimintaansa aktiivisesti ja avoimesti.

Hallinto
25/2012

Sisäasiainministeriön tilinpäätöskannanotot vuodelta 2011

Valtion talousarviosta annetun asetuksen (2004/254;jälj.talousarvioasetus)66 i §:n mukaan ministeriön on annettava vuosittain viimeistään varainhoitovuotta seuraavan kesäkuun 15. päivänä perusteltu kannanotto hallinnonalansa tiliviraston ja valtion rahaston tilinpäätöksestä ja niistä toimenpiteistä, joihin tilinpäätös ja siitä annettu valtiontalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomus ja muut tiliviraston tai talousarvion ulkopuolella olevan valtion rahaston toimintaa ja taloutta sekä tilinpäätöstä koskevat selvitykset ja lausunnot antavat aihetta. Talousarvioasetuksessa on lisäksi seikkaperäisesti säädetty, mitä ministeriön on tilinpäätöskannanotossaan lausuttava sekä mitä on lausuttava virastosta, joka ei ole tilivirasto, mutta jolle ministeriö on asettanut tulostavoitteet.

Kutakin tulosohtjattua virastoa koskeva ministeriön tilinpäätöskannanotto on valmisteltu sisäasiainministeriön asianomaisessa alaisten virastojen ohjauksesta vastaavassa osastossa ja valmistelu on perustunut talousarvioasetuksen velvoitteisiin, sen perusteella annettuun sisäasiainministeriön sisäiseen ohjeeseen, sen liitteenä olleeseen lomakkeeseen, valtiontalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomukseen sekä tarvittaessa muuhun aineistoon. Lopullinen kannanotto on valmisteltu sisäasiainministeriön talousyksikössä ao.osastoa kuullen.

SM:n julkaisusarjan teemat ovat:

Hallinto

Sisäinen turvallisuus

Maahanmuutto

Yhdenvertaisuus

Keskustelualoitteet

Julkaisujen verkkosivut:
www.intermin.fi/julkaisut

Tilaukset:
Sisäasiainministeriö
PL 26, 00023 Valtioneuvosto

ISSN 1236-2840
ISBN 978-952-491-758-2 (nid.)
ISBN 978-952-491-759-9 (PDF)